

Bohaterowie

Postacie realistyczne

Ebenezer Scrooge	• bogaty właściciel kantoru, lichwiarz (pożycza innym pieniądze na procent) • starzec o surowym obliczu (ostry nos, wąskie usta, zaczerwienione oczy, zgrzytliwy głos) • skupiony na pomnażaniu majątku (w dniu pogrzebu wspólnika dokonuje korzystnej transakcji) • skąpy i chciwy (mimo bogactwa mieszka w starym domu, jada w tanim barze, oszczędza na ogrzewaniu, słabo opłaca pracownika) • okrutny i bezduszny wobec ludzi, pozbawiony skrupułów i współczucia (bezwzględny wobec swoich dłużników, obojętny na los ubogich) • skryty, oschły, nieżyczliwy, samotny (odmawia siostrzeńcowi odwiedzin, żyje tylko pracą) • po wizytach duchów przechodzi przemianę – staje się serdecznym, hojnym człowiekiem, wrażliwym na los innych (odwiedza Freda i jego żonę, obdarowuje rodzinę Cratchita)
Robert Cratchit	• pracownik Scrooge'a, biedny (nie ma nawet zimowego płaszcza) • kochający mąż i troskliwy ojciec (martwi się o bliskich, zwłaszcza o chorego syna Tima) • życzliwy (mimo problemów zachowuje pogodę ducha, dobrze życzy swojemu pracodawcy)
Fred	• siostrzeniec Scrooge'a • serdeczny, bezinteresowny (odwiedza wujka, by zaprosić go na świąteczny obiad)

Postacie fantastyczne

Duch Jakuba Marleya	• nieżyjący od siedmiu lat wspólnik Scrooge'a • skrępowany wieloma łańcuchami, które sam na siebie włożył, jeszcze za życia • po śmierci zrozumiał, że bogactwo, które nie służy pomaganiu innym, nie daje szczęścia • nawiedza Ebenezera, aby swoim przykładem skłonić go do zmiany
Duch Wigilijnej Przeszłości	• przypomina jednocześnie dziecko i starca • w białej tunice ozdobionej kwiatami, z gałązką ostrokrzewu, z jego głowy promieniuje światło • pokazuje Scrooge'owi przeszłość, aby bohater odzyskał dawnego siebie
Ducha Tegorocznej Wigilii	• pogodny olbrzym, ubrany w zieloną szatę, z wieńcem z ostrokrzewu na głowie • trzyma pochodnię w kształcie rogu obfitości i siedzi na tronie ze świątecznych przysmaków • uwrażliwia Scrooge'a na sytuację potrzebujących, wzywa go, by przeciwdziałał biedzie
Duch Przyszłych Wigilii	• posępny, w czarnym płaszczu, zakrywa twarz i cały czas milczy • porozumiewa się ze Scrooge'em jedynie za pomocą gestów • pokazuje Ebenezrowi, jak będzie wyglądać jego przyszłość, jeśli się nie zmieni

Najważniejsze motywy

Przemiana bohatera

Pod wpływem spotkania z duchami **chciwy i samotny Ebenezer Scrooge**, który przez większość życia skupiał się wyłącznie na pracy i bogaceniu się, **staje się szczodrym i serdecznym człowiekiem**. Uświadamia sobie, że prawdziwym sensem życia nie jest gromadzenie pieniędzy, ale pomaganie innym i troska o ich los.

Elementy fantastyczne

Pojawiające się w *Opowieści wigilijnej* postacie fantastyczne – **duchy z zaświatów** – odgrywają rolę przewodników Ebenezera Scrooge'a. Podczas wędrówki udzielają

bohaterowi ważnej nauki – **pokazują mu, jakie wartości mają w życiu znaczenie**. To właśnie pod wpływem spotkania ze zjawami bohater otwiera się na innych.

Samotność

Ebenezer Scrooge, **odrzucony i niekochany w dzieciństwie, nigdy nie nauczył się miłości**. Jako dorosły człowiek stroni od ludzi. Z wiekiem staje się coraz bardziej zgorzkniały i wrogi wobec otoczenia. Pojawienie się duchów sprawia, że bohater przypomina sobie, jak wielką wartość w życiu każdego człowieka jest obecność innych ludzi i możliwość pomagania.

Lekturę można wykorzystać w wypowiedziach dotyczących:

- dobra i zła
- sensu życia
- biedy i bogactwa
- miłości
- rodziny
- starości
- samotności
- przemiany
- wędrówki